

HE 78/2005 vp

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain
muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan ulkomaalaislakiin lisättäviksi säännökset, joilla pyritään edistämään ulkomaalaisten opiskelijoiden hakeutumista ja sijoittumista suomalaiseen työelämään. Esitys sisältää myös muutamia teknisiä korjauksia ulkomaalaislakiin.

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan ensi ti-
lassa.

SISÄLLYSLUETTELO

| | |
|---|-----------|
| ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ | 1 |
| SISÄLLYSLUETTELO | 2 |
| YLEISPERUSTELUT | 3 |
| 1. Nykytila | 3 |
| 2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset | 3 |
| 3. Esityksen vaikutukset..... | 4 |
| 4. Asian valmistelu..... | 4 |
| YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT | 4 |
| 1. Lakiehdotuksen perustelut | 4 |
| 4 luku. Oleskelu | 4 |
| 5 luku. Työnteko..... | 5 |
| 10 luku. Euroopan unionin kansalaisen ja häneen rinnastettavan oleskelu | 5 |
| 13 luku. Oikeusturva..... | 6 |
| 2. Voimaantulo..... | 6 |
| 3. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys | 6 |
| LAKIEHDOTUS | 7 |
| LAKIEHDOTUS | 7 |
| ulkomaalaislain muuttamisesta | 7 |
| LIITE | 10 |
| RINNAKKAISTEKSTIT | 10 |
| ulkomaalaislain muuttamisesta | 10 |

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Vastauksessaan hallituksen esitykseen ulkomaalaislaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (EV 37/2004 vp – HE 28/2003 vp, HE 151/2003 vp) eduskunta edellytti hallituksen seuraavan tarkkaan uuden ulkomaalaislain toimivuutta ja soveltamista ottaen seurannassa huomioon muun muassa ulkomaalaisten opiskelijoiden työnteko-oikeuden helpottamisen ja laajentamisen. Eduskunta edellytti seurannan ja siihen liittyvän selvitystyön perusteella hallituksen valmistelevan eduskunnalle annettavaksi tarvittaessa nopeasti ja yksittäisinäkin asioina uutta ulkomaalaislakia koskevat muutosehdotukset.

Ulkomaalaiselle opiskelijalle myönnetään ulkomaalaislain (301/2004) 45 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella tilapäinen oleskelulupa. Ulkomaalaislain 46 §:ssä säädetään tarkemmat edellytykset luvan myöntämiseksi. Ensimmäinen oleskelulupa myönnetään 53 §:n 1 momentin mukaan yleensä yhdeksi vuodeksi. Jatkoluvan pituus voi 54 §:n 1 momentin mukaan olla enintään kolme vuotta. Jatkoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että opiskelija on edennyt opinnoissaan. Käytännössä opiskelijalle myönnetäänkin jatkolupa vuodeksi kerrallaan, jotta lupaviranomainen voi säännöllisesti tarkistaa opintosuoritukset. Opiskelun perusteella myönnettävä oleskelulupa on aina luonteeltaan tilapäinen (B) koko opiskelun keston ajan.

Opiskelijalla on ulkomaalaislain mukaan opiskelun ohessa oikeus tehdä ansiotyötä. Ulkomaalaislain 80 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella opiskelija voi tehdä ansiotyötä ilman työntekijän oleskelulupaa, jos työ on tutkintoon sisältyvää työharjoittelua tai os aikaisen työn määrä ei ylitä 20 tuntia viikossa taikka kokoaikainen työ sijoittuu aikaan, jolloin oppilaitoksessa ei järjestetä varsinaista opetusta. Opiskelija voi myös tehdä koko-aikaista työtä, jonka työtunnit ylittävät yllä mainitut rajoitukset. Tällöin hänen tulee kuitenkin ennen työnteon aloittamista saada työntekijän oleskelulupa tai muu oleskelulupa työntekoa varten (79 §).

Suoritettuaan tutkinnon Suomessa ulkomaalainen voi jäädä maahan, jos edellytykset

oleskeluluvan myöntämiseksi ovat olemassa jollain muulla perusteella, esimerkiksi jos opiskelija on saanut työpaikan. Lupa opiskelijalle myönnetään samoin perustein kuin muillekin kolmansista maista tulleille ulkomaalaisille. Jos edellytyksiä oleskeluluvan myöntämiseksi ei tutkinnon suorittamisen jälkeen ole, opiskelija joutuu poistumaan maasta opiskelun perusteella myönnetyn luvan voimassaoloajan päätyttyä.

Ulkomaalaislaki tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2004. Lain hyväksymisen jälkeen havaittiin, että eduskuntakäsittelyn jälkeen lakiin oli jäänyt joitain lakitekniisiä puutteita. Lain käytännön soveltamiseen puutteilla ei ole ollut vaikutuksia, mutta säännöksiä on johdonmukaisen kokonaisuuden vuoksi korjattava.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen keskeisenä tavoitteena on edistää Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen valtioiden ulkopuolelta niin sanotuista kolmansista maista tulevien opiskelijoiden hakeutumista ja sijoittumista suomalaiseen työelämään. Ulkomaalaiset opiskelijat ovat voimavara, joka voi muuntaa Suomessa vaikuttaviksi ulkomaalaisiksi osaajiksi ja täyttää tulevaa työvoiman tarvetta. Ulkomaalainen, jonka kotoutuminen Suomeen alkaa jo opiskeluvaiheessa ja joka on suorittanut opintonsa täällä, sitoutuu helpommin suomalaisiin työmarkkinoihin kuin ulkomaalainen, joka hakee työtä mutta jolla ei ole siteitä Suomeen.

Suoritettuaan suomalaisen tutkinnon ulkomaalaisella opiskelijalla olisi tilaisuus hakea työtä Suomesta. Jos opiskelijalla on mahdollisuus saada oleskelulupa työnhakua varten, hän voi keskittyä tehokkaammin työnhakuun. Opiskelijan oleskeluluvan päättymisen ja tutkinnon suorittamisen välillä voi käytännössä olla useita kuukausia. Jatko-oleskelulupa työnhakua varten alkaisi viimeisen oleskeluluvan päättymisestä.

Opintojen edistyminen on tärkeää, joten työnteko-oikeutta opintojen aikana ei ehdoteta olennaisesti laajennettavaksi. Ulkomaalai-

sen opiskelijan maassaolon tarkoitus on opintojen suorittaminen eikä työnteosta saisi muodostua pääsääntöistä oleskelun perustetta.

Ulkomaalaisen tulisi voida hyödyntää Suomessa hankkimaansa koulutusta suomalaisilla työmarkkinoilla. Tämän vuoksi Suomessa tutkinnon suorittaneen ulkomaalaisen hakeutumiseen työmarkkinoille ei tulisi liittää niin sanottua työvoiman saatavuusharkintaa.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä edistetään ulkomaalaisen opiskelijan hakeutumista ja sijoittumista suomalaisen työelämään. Pitkällä tähtäimellä voidaan vaikuttaa siihen, että Suomen työmarkkinoille saadaan lisää ulkomaalaista työvoimaa. Opiskelijoiden maahanmuutto on yksi keino turvata osaavan työvoiman saatavuutta väestön ikääntyessä

Esitys ei sisällä välittömiä valtionalouteen liittyviä taloudellisia vaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sisäasiainministeriössä virkatyönä. Opiskelijoiden asemaan liittyvät ehdotukset perustuvat sisäasiainministeriön asettaman ulkomaalaisten opiskelijoiden asemaa Suomessa käsitelleen työryhmän suosituksiin. Työryhmä luovutti raporttinsa

21 päivänä joulukuuta 2004 (sisäasiainministeriön julkaisuja 56/2004). Työryhmässä oli edustajat seuraavilta tahoilta: sisäasiainministeriö, ulkoasiainministeriö, opetusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työministeriö, opetushallitus, Kansaneläkelaitos, Ulkomaalaisvirasto, Väestörekisterikeskus, AKAVA ry, Palvelutyönantajat ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Kuntaliitto/Kunnallinen työmarkkinalaitos ry, Suomen Yrittäjät ry, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Valtion työmarkkinalaitos, Helsingin yliopisto, Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry, Suomen ammattiin opiskelevien keskusliitto SAKKI ry ja Suomen ammattikorkeakouluopiskelijajyhdistysten liitto SAMOK ry.

Esityksestä on pyydetty lausunnot ulkoasiainministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, opetusministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, työministeriöltä, opetushallitukselta, Kansaneläkelaitokselta, Ulkomaalaisvirastolta, Väestörekisterikeskuksetta, vähemmistövaltuutetulta, Helsingin kihlakunnan poliisilaitokselta, työmarkkinajärjestöjen keskusjärjestöiltä ja muilta edellä mainitun työryhmän työhön osallistuneilta järjestöiltä sekä Pakolaisneuvonta ry:ltä ja Suomen Punaiselta Ristiltä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

4 luku. Oleskelu

54 §. Jatkoluvan myöntäminen. Jotta ulkomaalainen voisi pyrkiä hyödyntämään Suomessa hankkimaansa koulutusta suomalaisilla työmarkkinoilla, tulisi hänen nykyistä paremmin voida keskittyä työnhakuun. Tämän vuoksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi momentti, jonka perusteella Suomessa tutkinnon suorittaneelle ulkomaalaiselle myönnettäisiin jatko-oleskelulupa työnhakua varten. Jatko-oleskelulupa olisi kiinteästi sidok-

sisssa siihen perusteeseen, jolla henkilölle on myönnetty aikaisemmat oleskeluluvat, eli opiskeluun Suomessa.

Jatkolupa myönnettäisiin edellisen oleskeluluvan päättymisestä. Tutkinnon suorittamisen ja edellisen oleskeluluvan päättymisen välillä voi lisäksi olla useita kuukausia, jona aikana opiskelijan olisi myös mahdollista hakea töitä. Oleskelulupa työnhakua varten voitaisiin myöntää vain yhden kerran tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä on, että ulkomaalaisen toimeentulo on turvattu ulkomaalaislain 39 §:n mukaisesti ja että

ei ole olemassa 36 §:ssä säädettyjä esteitä oleskeluluvan myöntämiseksi. Koska jatkolupa on sidoksissa opiskeluun, sovellettaisiin jatkolupaa myönnettäessä toimeentulon osalta vastaavia edellytyksiä kuin opiskelijan toimeentuloon.

55 §. Jatkoluvan pituus. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viitataan 54 §:n 3 ja 5 momenttiin. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi neljäs momentti.

Jatko-oleskelulupa työnhakua varten myönnettäisiin Suomessa tutkinnon suorittaneelle ulkomaalaiselle yhden kerran kuudeksi kuukaudeksi.

68 §. Paikallispoliisi oleskelulupaviranomaisena. Pykälässä säädetään paikallispoliisin toimivallasta oleskelulupa-asioissa. Ulkomaalaislain kokonaisuudistuksen yhteydessä eduskunta lisäsi ulkomaalaislain 50 §:ään säännöksen, jonka mukaan Suomessa asuvan Suomen kansalaisen perheenjäsenen lisäksi tämän alaikäiselle naimattomalle lapselle myönnetään perhesiteen perusteella oleskelulupa Suomessa haettuna. Lain 68 §:n 1 momentin 1 kohtaan sen sijaan jäi lisäämättä paikallispoliisille toimivalta luvan myöntämiseen kyseisessä tapauksessa.

Pykälän 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi kihlakunnan poliisilaitokselle toimivalta myöntää oleskelulupa perhesiteen perusteella Suomen kansalaisen perheenjäsenen alaikäiselle naimattomalle lapselle.

5 luku. Työnteko

79 §. Rajoittamaton työnteko muun oleskeluluvan kuin työntekijän oleskeluluvan nojalla. Ulkomaalaisen tulisi voida hyödyntää Suomessa hankkimaansa koulutusta suomalaisilla työmarkkinoilla mahdollisimman vaittomasti. Tämän vuoksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi momentti, jonka perusteella ulkomaalainen olisi vapautettu työntekijän oleskelulupavelvollisuudesta, kun hänellä on suomalaisessa oppilaitoksessa suoritettu tutkinto.

Ulkomaalaiselle myönnettäisiin tavallinen oleskelulupa työntöön perusteella. Lähtökohdanna olisi, että oleskelulupa myönnettäisiin jatkuvana, jollei työ nimenomaan olisi tilapäistä. Työn tilapäisyyttä arvioitaessa otettaisiin huomioon työsuhteen pituus ja luonne sekä muut asiaan vaikuttavat seikat ja olo-

suhteet kokonaisuudessaan. Pelkkä työsopimuksessa sovittu ehto koeajasta ei olisi peruste poiketa jatkuvaluonteisen oleskeluluvan lähtökohdasta.

Jos ulkomaalainen poistuu Suomesta tutkinnon suorittamisen jälkeen, hän olisi myöhemminkin tutkinnon Suomessa suorittaneena oikeutettu tekemään ansiotyötä Suomessa ilman työntekijän oleskelulupaa.

80 §. Rajoitettu työnteko muun oleskeluluvan kuin työntekijän oleskeluluvan nojalla. Nykyisten säännösten mukaan ulkomaalaisella opiskelijalla on oikeus tehdä rajoittamattomasti työtä aikana, jolloin oppilaitoksessa ei järjestetä varsinaista opetusta. Työnteko-oikeuden rajoitukset kohdistuvat aikaan, jolloin oppilaitoksessa järjestetään opetusta. Rajoitukset on koettu liian jäykiksi, sillä ne eivät anna opiskelijalle mahdollisuutta jaksottaa työntekoa ja opiskelua kulloiseenkin tilanteeseen parhaiten soveltuvalla tavalla. Joustavampi työntöön rajoittaminen auttaisi opiskelijaa myös suunnittelemaan paremmin toimeentuloedellytyksen täyttämistä. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan tämän vuoksi muutettavaksi siten, että työntöön viikoittaisen tuntimäärärajoituksen sijaan työnteko-oikeutta rajoitettaisiin pidemmällä aikavälillä. Työnantajan tulisi huolehtia siitä, että työn määrä ei ylitä pykälässä säädettyä tuntimäärää.

Työnteko-oikeuden rajoitukset saattavat estää tutkintoon sisältyvän lopputyön tekemisen ansiotyönä. Sen lisäksi, että lopputyön tekeminen ansiotyönä helpottaisi opiskelijaa täyttämään toimeentuloedellytykset, tämä usein myös parantaisi hänen työllistymismahdollisuuksiaan Suomessa tutkinnon suorittamisen jälkeen. Tämän vuoksi pykälän 1 momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi, että lopputyön tekeminen ansiotyönä olisi vapautettu työntekijän oleskelulupavelvollisuudesta.

10 luku. Euroopan unionin kansalaisen ja häneen rinnastettavan oleskelu

157 §. Pohjoismaan kansalaisen maahan-tulo ja oleskelu. Ulkomaalaislain 157 §:ssä viitataan kotikunta-asetukseen (351/1994). Kotikunta-asetus muutoksineen on kumottu valtioneuvoston asetuksella kotikunta-

asetuksen kumoamisesta (737/2004). Asetuksen sisältämät säännökset on siirretty kotikuntalakiin (201/1994) 9 päivänä heinäkuuta 2004 annetulla lailla kotikuntalain muuttamisesta (624/2004), joka on tullut voimaan 1 päivänä syyskuuta 2004. Yhteispohjoismaista muuttokirjaa koskeva kumotun kotikunta-asetuksen 3 §:n säännös on siirretty kotikuntalain 7 f §:ään.

Tanska, Suomi, Islanti, Norja ja Ruotsi ovat 1 päivänä marraskuuta 2004 tehneet sopimuksen väestön rekisteröinnistä. Sopimus on tehty Pohjoismaiden kansalaisten rekisteröinnin helpottamiseksi. Sopimuksessa on luovuttu yhteispohjoismaisen muuttokirjan käyttämisestä rekisteröinnin edellytyksenä. Sopimuksen on arvioitu tulevan voimaan vuoden 2006 keväällä. Sen vuoksi 157 §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi yleisluonteinen viittaus siihen, mitä Pohjoismaiden välillä väestön rekisteröinnistä on sovittu.

169 §. *Pohjoismaan kansalaisen käännyttämisen ja maasta karkottamisen perusteet.* Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos siten, että viittaukset yhteispohjoismaiseen muuttokirjaan poistetaan ja sen sijaan viitataan ehdotettuun 157 §:ään.

171 §. *Toimivaltaiset viranomaiset.* Ulkomaalaislain 165 §:n 3 momentissa säädetään mahdollisuudesta tehdä hakemus siitä, että oleskeluoikeuden rekisteröintiä tai oleskelulupakorttia ei peruuteta, vaikka ulkomaalainen on muuttanut Suomesta. Lain uudistuksen yhteydessä lakiin jäi kirjaamatta, kenellä on toimivalta tällaisen hakemuksen ratkaisemiseksi. Lain 171 §:n 2 momentin mukaan kihlakunnan poliisilaitos peruuttaa oleskeluoikeuden rekisteröinnin sekä määräaikaisen ja pysyvän oleskelulupakortin. Koska kihlakunnan poliisilaitos on toimivaltainen viranomaisen peruuttamaan, on luontevaa, että se on toimivaltainen viranomaisen päättämään myös hakemuksen peruuttamatta jättämisestä. Momentin loppuun ehdotetaan tehtäväksi mainittu lisäys poliisin toimivaltaan.

13 luku. Oikeusturva

190 §. *Valitus.* Ulkomaalaislain 190 § sisältää luettelon viranomaisista, joiden päätöksestä voidaan hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Ulkomaalaislain kokonaisuudistuksen käsittelyn yhteydessä eduskunta poisti hallituksen esityksessä ehdotetun valituskiellon Suomen edustuston päätöksestä muukalaispassin myöntämisestä ulkomailla olevalle ulkomaalaiselle.

Lain johdonmukaisuuden vuoksi Suomen edustusto ehdotetaan lisättäväksi 190 §:ssä olevaan luetteloon viranomaisista, vaikka valtaosaan Suomen edustuston tekemistä päätöksistä ei voikaan hakea muutosta. Valituskielloista säädetään ulkomaalaislain 191 §:ssä, jonka 1 momentin 1 kohdan mukaan esimerkiksi edustustojen tekemiin viisumi-päätöksiin ei voi hakea muutosta.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan ensi tilassa.

3. Suhde perustuslakiin ja säätämisenjärjestys

Ulkomaalaislain kokonaisuudistuksen (HE 28/2003 vp) yhteydessä eduskunnan perustuslakivaliokunta käsitteli perusteellisesti ulkomaalaislainsäädännön suhdetta perustuslakiin ja kansainvälisiin ihmisoikeusvelvoitteisiin (PeVL 4/2004 vp). Esitys ei sisällä perusoikeuksien kannalta merkittäviä muutoksia ja se voidaan käsitellä perustuslain 72 §:n mukaisessa tavallisessa käsittelyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 2004 annetun ulkomaalaislain (301/2004) 54 ja 55 §, 68 §:n 1 momentin 1 kohta, 79 §, 80 §:n 1 momentin 1 kohta, 157 §:n 3 momentti, 169 §, 171 §:n 2 momentti ja 190 § seuraavasti:

54 §

Jatkoluvan myöntäminen

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään, jos edellytykset, joiden perusteella ulkomaalaiselle myönnettiin edellinen määräaikainen oleskelulupa, ovat edelleen olemassa.

Jos ulkomaalainen on saanut oleskeluluvan kansainvälisen suojelun perusteella, uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään, jolle esille tulleiden seikkojen perusteella vaikuta ilmeiseltä, etteivät edellytykset, joiden perusteella ulkomaalaiselle myönnettiin edellinen määräaikainen oleskelulupa, ole edelleen voimassa.

Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 45 §:n 1 momentin perusteella työntekoa tai elinkeinon harjoittamista varten, myönnetään kahden vuoden yhtäjaksoisen maassa oleskelun jälkeen jatkuva oleskelulupa, jos luvan myöntämisen edellytykset ovat edelleen olemassa.

Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 45 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla opiskelua varten, myönnetään tutkinnon suorittamisen jälkeen uusi tilapäinen oleskelulupa työnhakua varten.

Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 51 §:n nojalla maasta

poistamisen estymisen vuoksi, myönnetään kahden vuoden yhtäjaksoisen maassa oleskelun jälkeen jatkuva oleskelulupa, jos 51 §:ssä mainitut olosuhteet ovat edelleen voimassa.

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään uudella perusteella, jos ulkomaalaiselle voitaisiin myöntää ensimmäinen oleskelulupa tällä uudella perusteella. Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen tai jatkuva oleskelulupa perhesiteen perusteella, voidaan myöntää oleskelulupa perhesiteen päätyttyä sillä perusteella, että henkilöllä on kiinteät syyt Suomeen.

55 §

Jatkoluvan pituus

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään enintään kolmeksi vuodeksi.

Edellä 54 §:n 3 ja 5 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, kun oleskeluluvan peruste muuttuu tilapäisestä jatkuvaksi, oleskeluluvan pituuteen sovelletaan ensimmäisen määräaikaisen oleskeluluvan pituutta koskevan 53 §:n säännöksiä.

Jos oleskelulupa myönnetään perhesiteen perusteella, myönnettävän oleskeluluvan voimassaoloaika ei kuitenkaan saa olla pidempi kuin oleskeluluvan myöntämisen pe-

rusteena olevan perheenjäsenen oleskeluluvan voimassaoloaika.

Tilapäinen oleskelulupa Suomessa tutkinon suorittaneelle myönnetään 54 §:n 4 momentin nojalla yhden kerran kuudeksi kuukaudeksi edellisen oleskeluluvan päättymisestä.

68 §

Paikallispoliisi oleskelulupaviranomaisena

Kihlakunnan poliisilaitos myöntää:

1) oleskeluluvan Suomen kansalaisen Suomessa olevalle perheenjäsenelle sekä tämän alaikäiselle naimattomalle lapselle;

79 §

Rajoittamaton työnteko muun oleskeluluvan kuin työntekijän oleskeluluvan nojalla

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty pysyvä oleskelulupa tai jatkuva oleskelulupa muulla kuin työntöön tai ammatinharjoittamisen perusteella.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty perhesiteen perusteella tilapäinen oleskelulupa tilapäisen työntekijän oleskeluluvan tai tilapäisen elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan saaneen ulkomaalaisen perheenjäsenenä.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa tilapäisen suojelun tai muun humanitaarisen maahanmuuton perusteella.

Suomessa tutkinon suorittaneella ulkomaalaisella on oikeus tehdä ansiotyötä 45 §:n 1 momentin 1 kohdan tai 47 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla myönnettyllä oleskeluluvalla ilman 72 §:n 1 momentin mukaista harkintaa.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty määräaikainen oleskelulupa ja joka toimii:

1) yrityksen yli- tai keskijohdon taikka erityisosaamista vaativissa asiantuntijatehtävissä;

2) urheilijana, valmentajana tai urheilu tuomarina, kun toiminta on ammattimaista;

3) uskonnollisen tai aatteellisen yhteisön palveluksessa;

4) ammattimaisesti tieteen, kulttuurin tai taiteen alalla ravintolamuusikoita lukuun ottamatta; tai

5) kansainvälisessä järjestössä tai valtioiden väliseen viralliseen yhteistyöhön liittyvissä tehtävissä.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jollei hänen työn- eikä toimeksiantajallaan ole toimipaikkaa Suomessa, kun hän:

1) toimii ammattimaisesti joukkoviestinnän alalla; tai

2) tutkii markkinoita, valmistelee yrityksen sijoittautumista Suomeen, neuvottelee tilauksista, hankkii tilauksia tai valvoo tehtyjen tilausten toimeenpanoa tai toimii muissa vastaavissa tehtävissä.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle ulkoasiainministeriö on myöntänyt oleskeluluvan edustuston rakennus-, korjaus- ja huoltotyön tekemistä varten.

Tähän pykälään perustuvasta työntekooikeudesta on 7 momentissa mainittua oleskelulupaa lukuun ottamatta tehtävä merkintä ulkomaalaisen oleskelulupa.

80 §

Rajoitettu työnteko muun oleskeluluvan kuin työntekijän oleskeluluvan nojalla

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jonka oleskelulupa on myönnetty:

1) opiskelua varten, jos työ on tutkintoon sisältyvää työharjoittelua tai opintoihin sisältyvän lopputyön tekemistä ansiotyönä taikka jos työn määrä tasoittuu keskimäärin 25 tuntiin viikossa aikana, jolloin oppilaitoksessa järjestetään varsinaista opetusta, tai jos koko-aikainen työ sijoittuu aikaan, jolloin oppilaitoksessa ei järjestetä varsinaista opetusta;

157 §

Pohjoismaan kansalaisen maahantulo ja oleskelu

Muussa kuin lyhytaikaisessa tarkoituksessa maahan tulevan Pohjoismaan kansalaisen on rekisteröitävä oleskelunsa siten kuin Pohjoismaiden välillä väestön rekisteröinnistä on sovittu.

169 §

Pohjoismaan kansalaisen käännättämisen ja maasta karkottamisen perusteet

Islannin, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalainen, jonka muutto Suomeen ei ole 157 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla rekisteröity, voidaan käännättää, jos hänen katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai kansanterveyttä.

Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalainen, jonka muutto Suomeen on rekisteröity 157 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla, voidaan karkottaa maasta, jos hänen katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai kansanterveyttä.

171 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Kihlakunnan poliisilaitos peruuttaa oleske-

luoikeuden rekisteröinnin sekä määräaikaisen ja pysyvän oleskelulupakortin. Se myös hakemuksesta päättää, että oleskeluoikeuden rekisteröintiä tai oleskelulupakorttia ei 165 §:n 3 momentissa tarkoitetussa tapauksessa peruuteta.

190 §

Valitus

Tässä laissa tarkoitettuun Ulkomaalaisviraston, poliisin, rajatarkastusviranomaisen, työvoimatoimiston ja Suomen edustuston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 10 päivänä kesäkuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Kari Rajamäki*

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 2004 annetun ulkomaalaislain (301/2004) 54 ja 55 §, 68 §:n 1 momentin 1 kohta, 79 §, 80 §:n 1 momentin 1 kohta, 157 §:n 3 momentti, 169 §, 171 §:n 2 momentti ja 190 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

54 §

Jatkoluvan myöntäminen

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään, jos edellytykset, joiden perusteella ulkomaalaiselle myönnettiin edellinen määräaikainen oleskelulupa, ovat edelleen olemassa.

Jos ulkomaalainen on saanut oleskeluluvan kansainvälisen suojelun perusteella, uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään, jolle esille tulleiden seikkojen perusteella vaikuta ilmeiseltä, etteivät edellytykset, joiden perusteella ulkomaalaiselle myönnettiin edellinen määräaikainen oleskelulupa, ole edelleen voimassa.

Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 45 §:n 1 momentin perusteella työntekoa tai elinkeinon harjoittamista varten, myönnetään kahden vuoden yhtäjaksoisen maassa oleskelun jälkeen jatkuva oleskelulupa, jos luvan myöntämisen edellytykset ovat edelleen olemassa.

Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 51 §:n nojalla maasta poistamisen estymisen vuoksi, myönnetään kahden vuoden yhtäjaksoisen maassa oles-

Ehdotus

54 §

Jatkoluvan myöntäminen

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään, jos edellytykset, joiden perusteella ulkomaalaiselle myönnettiin edellinen määräaikainen oleskelulupa, ovat edelleen olemassa.

Jos ulkomaalainen on saanut oleskeluluvan kansainvälisen suojelun perusteella, uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään, jolle esille tulleiden seikkojen perusteella vaikuta ilmeiseltä, etteivät edellytykset, joiden perusteella ulkomaalaiselle myönnettiin edellinen määräaikainen oleskelulupa, ole edelleen voimassa.

Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 45 §:n 1 momentin perusteella työntekoa tai elinkeinon harjoittamista varten, myönnetään kahden vuoden yhtäjaksoisen maassa oleskelun jälkeen jatkuva oleskelulupa, jos luvan myöntämisen edellytykset ovat edelleen olemassa.

Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 45 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla opiskelua varten, myönnetään tutkinnon suorittamisen jälkeen uusi tilapäinen oleskelulupa työnhakua varten.

Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa 51 §:n nojalla maasta poistamisen estymisen vuoksi, myönnetään kahden vuoden yhtäjaksoisen maassa oles-

kelun jälkeen jatkuva oleskelulupa, jos 51 §:ssä mainitut olosuhteet ovat edelleen voimassa.

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään uudella perusteella, jos ulkomaalaiselle voitaisiin myöntää ensimmäinen oleskelulupa tällä uudella perusteella. Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen tai jatkuva oleskelulupa perhesiteen perusteella, voidaan myöntää oleskelulupa perhesiteen päätyttyä sillä perustella, että henkilöllä on kiinteät siteet Suomeen.

55 §

Jatkoluvan pituus

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään enintään kolmeksi vuodeksi.

Edellä 54 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, kun oleskeluluvan peruste muuttuu tilapäisestä jatkuvaksi, oleskeluluvan pituuteen sovelletaan ensimmäisen määräaikaisen oleskeluluvan pituutta koskevan 53 §:n säännöksiä.

Jos oleskelulupa myönnetään perhesiteen perusteella, myönnettävän oleskeluluvan voimassaoloaika ei kuitenkaan saa olla pidempi kuin oleskeluluvan myöntämisen perusteena olevan perheenjäsenen oleskeluluvan voimassaoloaika.

68 §

Paikallispoliisi oleskelulupaviranomaisena

Kihlakunnan poliisilaitos myöntää:

1) oleskeluluvan Suomen kansalaisen Suomessa olevalle perheenjäsenelle;

kelun jälkeen jatkuva oleskelulupa, jos 51 §:ssä mainitut olosuhteet ovat edelleen voimassa.

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään uudella perusteella, jos ulkomaalaiselle voitaisiin myöntää ensimmäinen oleskelulupa tällä uudella perusteella. Ulkomaalaiselle, jolle on myönnetty tilapäinen tai jatkuva oleskelulupa perhesiteen perusteella, voidaan myöntää oleskelulupa perhesiteen päätyttyä sillä perusteella, että henkilöllä on kiinteät siteet Suomeen.

55 §

Jatkoluvan pituus

Uusi määräaikainen oleskelulupa myönnetään enintään kolmeksi vuodeksi.

Edellä 54 §:n 3 ja 5 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, kun oleskeluluvan peruste muuttuu tilapäisestä jatkuvaksi, oleskeluluvan pituuteen sovelletaan ensimmäisen määräaikaisen oleskeluluvan pituutta koskevan 53 §:n säännöksiä.

Jos oleskelulupa myönnetään perhesiteen perusteella, myönnettävän oleskeluluvan voimassaoloaika ei kuitenkaan saa olla pidempi kuin oleskeluluvan myöntämisen perusteena olevan perheenjäsenen oleskeluluvan voimassaoloaika.

Tilapäinen oleskelulupa Suomessa tutkinnon suorittaneelle myönnetään 54 §:n 4 momentin nojalla yhden kerran kuudeksi kuukaudeksi edellisen oleskeluluvan päätyttyä.

68 §

Paikallispoliisi oleskelulupaviranomaisena

Kihlakunnan poliisilaitos myöntää:

1) oleskeluluvan Suomen kansalaisen Suomessa olevalle perheenjäsenelle *sekä tämän alaikäiselle naimattomalle lapselle;*

79 §

Rajoittamaton työnteko muun oleskeluluvan kuin työntekijän oleskeluluvan nojalla

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty pysyvä oleskelulupa tai jatkuva oleskelulupa muulla kuin työnteon tai ammatinharjoittamisen perusteella.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty perhesiteen perusteella tilapäinen oleskelulupa tilapäisen työntekijän oleskeluluvan tai tilapäisen elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan saaneen ulkomaalaisen perheenjäsenenä.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa tilapäisen suojelun tai muun humanitaarisen maahanmuuton perusteella.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty määräaikainen oleskelulupa ja joka toimii:

- 1) yrityksen yli- tai keskijohdon taikka erityisosaamista vaativissa asiantuntijatehtävissä;
- 2) urheilijana, valmentajana tai urheilu-tuomarina, kun toiminta on ammattimaista;
- 3) uskonnollisen tai aatteellisen yhteisön palveluksessa;
- 4) ammattimaisesti tieteen, kulttuurin tai taiteen alalla ravintolamuusikoita lukuun ottamatta; tai
- 5) kansainvälisessä järjestössä tai valtioiden väliseen viralliseen yhteistyöhön liittyvissä tehtävissä.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jollei hänen työn- eikä toimeksiantajallaan ole toimipaikkaa Suomessa, kun hän:

- 1) toimii ammattimaisesti joukkoviestinnän alalla; tai
- 2) tutkii markkinoita, valmistelee yrityksen sijoittautumista Suomeen, neuvottelee tilauksista, hankkii tilauksia tai valvoo tehtyjen tilausten toimeenpanoa tai toimii muissa vastaavissa tehtävissä.

79 §

Rajoittamaton työnteko muun oleskeluluvan kuin työntekijän oleskeluluvan nojalla

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty pysyvä oleskelulupa tai jatkuva oleskelulupa muulla kuin työnteon tai ammatinharjoittamisen perusteella.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty perhesiteen perusteella tilapäinen oleskelulupa tilapäisen työntekijän oleskeluluvan tai tilapäisen elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan saaneen ulkomaalaisen perheenjäsenenä.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty tilapäinen oleskelulupa tilapäisen suojelun tai muun humanitaarisen maahanmuuton perusteella.

Suomessa tutkinnon suorittaneella ulkomaalaisella on oikeus tehdä ansiotyötä 45 §:n 1 momentin 1 kohdan tai 47 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla myönnettyllä oleskeluluvalla ilman 72 §:n 1 momentin mukaista harkintaa.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle on myönnetty määräaikainen oleskelulupa ja joka toimii:

- 1) yrityksen yli- tai keskijohdon taikka erityisosaamista vaativissa asiantuntijatehtävissä;
- 2) urheilijana, valmentajana tai urheilu-tuomarina, kun toiminta on ammattimaista;
- 3) uskonnollisen tai aatteellisen yhteisön palveluksessa;
- 4) ammattimaisesti tieteen, kulttuurin tai taiteen alalla ravintolamuusikoita lukuun ottamatta; tai
- 5) kansainvälisessä järjestössä tai valtioiden väliseen viralliseen yhteistyöhön liittyvissä tehtävissä.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jollei hänen työn- eikä toimeksiantajallaan ole toimipaikkaa Suomessa, kun hän:

- 1) toimii ammattimaisesti joukkoviestinnän alalla; tai
- 2) tutkii markkinoita, valmistelee yrityksen sijoittautumista Suomeen, neuvottelee tilauksista, hankkii tilauksia tai valvoo tehtyjen tilausten toimeenpanoa tai toimii muissa vastaavissa tehtävissä.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle ulkoasiainministeriö on myöntänyt oleskeluluvan edustuston rakennus-, korjaus- ja huoltotyön tekemistä varten.

Tähän pykälään perustuvasta työntekooikeudesta on 6 momentissa mainittua oleskelulupaa lukuun ottamatta tehtävä merkintä ulkomaalaisen oleskelulupa.

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jolle ulkoasiainministeriö on myöntänyt oleskeluluvan edustuston rakennus-, korjaus- ja huoltotyön tekemistä varten.

Tähän pykälään perustuvasta työntekooikeudesta on 6 momentissa mainittua oleskelulupaa lukuun ottamatta tehtävä merkintä ulkomaalaisen oleskelulupa.

80 §

Rajoitettu työnteko muun oleskeluluvan kuin työntekijän oleskeluluvan nojalla

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jonka oleskelulupa on myönnetty:

1) opiskelua varten, jos työ on tutkintoon sisältyvää työharjoittelua tai jos osaikaisen työn määrä ei ylitä 20 tuntia viikossa taikka jos kokoaikainen työ sijoittuu aikaan, jolloin oppilaitoksessa ei järjestetä varsinaista opetusta;

80 §

Rajoitettu työnteko muun oleskeluluvan kuin työntekijän oleskeluluvan nojalla

Oikeus tehdä ansiotyötä on ulkomaalaisella, jonka oleskelulupa on myönnetty:

1) opiskelua varten, jos työ on tutkintoon sisältyvää työharjoittelua tai opintoihin sisältyvän lopputyön tekemistä ansiotyönä taikka jos työn määrä tasoittuu keskimäärin 25 tuntiin viikossa aikana, jolloin oppilaitoksessa järjestetään varsinaista opetusta tai jos kokoaikainen työ sijoittuu aikaan, jolloin oppilaitoksessa ei järjestetä varsinaista opetusta;

157 §

Pohjoismaan kansalaisen maahantulo ja oleskelu

Muussa kuin lyhytaikaisessa tarkoituksessa maahan tulevan Pohjoismaan kansalaisen on rekisteröitävä oleskelunsa yhteispohjoismaisen muuttokirjan perusteella kotikunta-asetuksen (351/1994) 3 §:ssä säädettyllä tavalla.

157 §

Pohjoismaan kansalaisen maahantulo ja oleskelu

Muussa kuin lyhytaikaisessa tarkoituksessa maahan tulevan Pohjoismaan kansalaisen on rekisteröitävä oleskelunsa siten kuin Pohjoismaiden välillä väestön rekisteröinnistä on sovittu.

169 §

Pohjoismaan kansalaisen käännättämisen ja maasta karkottamisen perusteet

Islannin, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalainen, jonka muutttoa Suomeen ei ole

169 §

Pohjoismaan kansalaisen käännättämisen ja maasta karkottamisen perusteet

Islannin, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalainen, jonka muutttoa Suomeen ei ole

yhteispohjoismaisen muuttokirjan perusteella rekisteröity, voidaan käännättää, jos hänen katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai kansanterveyttä.

Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalainen, jonka muutto Suomeen on rekisteröity yhteispohjoismaisen muuttokirjan perusteella, voidaan karkottaa maasta, jos hänen katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai kansanterveyttä.

157 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla rekisteröity, voidaan käännättää, jos hänen katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai kansanterveyttä.

Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kansalainen, jonka muutto Suomeen on rekisteröity 157 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla, voidaan karkottaa maasta, jos hänen katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai kansanterveyttä.

171 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Kihlakunnan poliisilaitos peruuttaa rekisteröidyn oleskeluoikeuden sekä määräaikaisen ja pysyvän oleskelulupakortin.

171 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Kihlakunnan poliisilaitos peruuttaa oleskeluoikeuden rekisteröinnin sekä määräaikaisen ja pysyvän oleskelulupakortin. Se myös hakemuksesta päättää, että oleskeluoikeuden rekisteröintiä tai oleskelulupakorttia ei 165 §:n 3 momentissa tarkoitettua tapauksessa peruuteta.

190 §

Valitus

Tässä laissa tarkoitettuun Ulkomaalaisviraston, poliisin, rajatarkastusviranomaisen ja työvoimatoimiston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

190 §

Valitus

Tässä laissa tarkoitettuun Ulkomaalaisviraston, poliisin, rajatarkastusviranomaisen, työvoimatoimiston ja Suomen edustuston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttö-laissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
